

Vrouwendag: Duitse loonkloof en rolmodellen

Internationale Vrouwendag

Achtergrond - 8 maart 2023 - Auteurs: Lynn Stroo, Marja Verburg, Wiebke Pittlik

Vrouwen in Duitsland krijgen minder betaald, ontvangen minder pensioen, bekleden minder leidinggevende functies en voelen veel druk om minder te werken omwille van de kinderen. Vandaag, woensdag 8 maart, is het Internationale Vrouwendag en er is nog genoeg werk aan de winkel.

In Duitsland wordt aan Internationale Vrouwendag meer aandacht besteed dan in Nederland. In Berlijn en dit jaar voor het eerst ook in Mecklenburg-Voorpommeren is het zelfs een officiële feestdag, waarop iedereen vrij heeft.

De dag is dan ook een Duitse vinding. De eerste Internationale Vrouwendag was op 19 maart 1911, op initiatief van de Duitse communiste Clara Zetkin. Vrouwen uit Duitsland, Denemarken, Oostenrijk, Zweden en Zwitserland eisten meer politieke zeggenschap op. Ook wilden ze hetzelfde loon als mannen en betere werkomstandigheden en gezondheidszorg. In 1921 legde de internationale communistische vrouwenconferentie de datum vast op 8 maart.

Na de Tweede Wereldoorlog werd Vrouwendag vooral in Oost-Europa gevierd. In de DDR was Frauentag geen vrije dag, maar wel een feestelijke, waarbij vrouwelijke werknemers een kleine attentie of traktatie kregen en vaak een feestelijke borrel werd georganiseerd (meer over Frauentag in de DDR bij [Deutschlandfunk](#)). In West-Duitsland groeide de belangstelling ervoor pas weer halverwege de jaren zestig door de opleving van de feministische beweging. In 1977 benoemden de Verenigde Naties 8 maart tot internationale dag voor de rechten van de vrouw.

Feministische buitenlandpolitiek

In de aanloop naar Internationale Vrouwendag presenteerde minister Baerbock van Buitenlandse Zaken haar richtlijnen voor een feministische buitenlandpolitiek. Ze is vastberaden om de positie van vrouwen wereldwijd te verbeteren, maar stuit bij conservatieven op weerstand. [Lees meer](#)

Dinsdag (gisteren) was het 'Equal Pay Day', een jaarlijkse dag waarop aandacht

wordt gevraagd voor de loonkloof tussen vrouwen en mannen. Uit cijfers van het Statistische Bundesamt, het Duitse bureau voor statistiek, blijkt dat vrouwen in Duitsland gemiddeld 18 procent minder verdienen dan mannen. Dat komt mede doordat vrouwen vaak in deeltijd werken. Bovendien werken vrouwen vaker in lagerbetaalde beroepen, aldus de onderzoekers. Als je deze factoren buiten beschouwing laat, en de lonen van mannen en vrouwen met vergelijkbaar werk naast elkaar legt, verdienen vrouwen in Duitsland nog steeds 7 procent minder, [meldde Tagesschau](#).

Gemiddeld krijgen vrouwen maar ongeveer de helft van het pensioen dat mannen ontvangen

Minister van Familiezaken Lisa Paus (Groenen) zei dinsdag in een Duitse krant dat een ingreep nodig is bij de belastingen, zodat de loonbelasting bij echtparen eerlijker wordt verdeeld. Haar partijgenoot, fractievoorzitter Katharina Dröge, wees er op dat onder ouderen de inkomenskloof tussen mannen en vrouwen nog veel groter is. Door lager inkomen en minder arbeidsjaren ontvangen veel vrouwen veel minder pensioen. Gemiddeld krijgen vrouwen maar ongeveer de helft van het pensioen dat mannen ontvangen, [stelde Dröge](#). Dat effect is in Duitsland sterker dan in Nederland omdat Duitsland geen AOW kent. De sleutel tot minder armoede onder vrouwelijke senioren is volgens Dröge betere betaling en meer arbeidsdeelname.

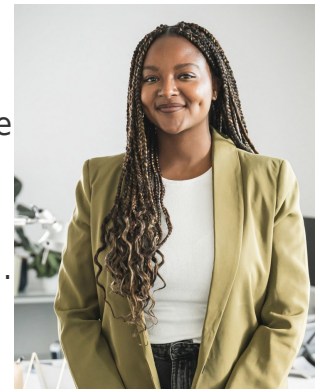
De redactie van Duitslandweb grijpt Internationale Vrouwendag aan om een aantal vrouwen voor te stellen die ons het afgelopen jaar zijn opgevallen:

Alice Bota (1979)

Deze journaliste emigreerde in 1988 vanuit Polen naar Duitsland. Ze werkt voor de Duitse krant Die Zeit en schrijft veel over Oost-Europa, Wit-Rusland, Rusland en de oorlog in Oekraïne. In 2021 publiceerde Bota het boek 'The Women of Belarus', waarin ze het vrouwelijke en feministische perspectief tijdens de protesten in Wit-Rusland na de verkiezingsfraude van 2020 een gezicht geeft. Bota was het afgelopen jaar vaak te gast in Duitse tv-programma's en viel ons op door haar interessante achtergrondkennis over Oost-Europa en duidelijke bijdrage aan de discussies. Volgtip op Twitter [@AliceBota](#)

Aminata Touré (1992)

Touré werd in juni 2022 de eerste Afro-Duitse en jongste deelstaatminister van Duitsland. De Groenen-politica leidt het ministerie van Sociale Zaken, Jeugd, Gezin, Senioren, Integratie en Gelijkheid in de deelstaat Sleeswijk-Holstein. Haar ouders vluchtten uit Mali en kwamen in een opvangcentrum in Neumünster terecht, waar Touré in datzelfde jaar werd geboren. Ze studeerde politicologie en Franse taalkunde in Kiel en werd al jong politiek actief. Sinds 2017 heeft ze een zetel in het deelstaatsparlement. Touré zet zich speciaal in voor vluchtelingen, vrouwen van kleur en het klimaat en roept jongeren op hun stem te laten horen in het publieke debat. Ze schreef het boek 'Wir können mehr sein. Die Macht der Vielfalt' (2021) en geeft haar volgers op Instagram een kijkje achter de schermen van haar drukke baan als minister.

Bärbel Bas (1968)

Deze SPD-politica werd in oktober 2021 met een grote meerderheid gekozen tot de nieuwe voorzitter van de Bondsdag. Daarmee is deze functie voor het eerst in meer dan 20 jaar weer in handen van een vrouw. Het voorzitterschap van het parlement is het op een na hoogste staatsambt in Duitsland. Alleen de bondspresident, Frank-Walter Steinmeier, staat hoger in rang. Bas maakte het mogelijk dat dit jaar de [Holocaust-herdenking in de Bondsdag](#) in het teken stond van de slachtoffers die vanwege hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit zijn vervolgd door de nazi's. Haar voorganger Wolfgang Schäuble (CDU) vond de speciale aandacht tijdens de herdenking voor deze minderheidsgroep niet nodig.

Claudia Major (1976)

Sinds de oorlog in Oekraïne treedt politicologe Claudia Major veelvuldig op in de Duitse media. Deskundig en rustig scheidt zij duidelijkheid over bijvoorbeeld het debat over de wapenleveranties van het Westen aan Oekraïne (zie fragment onderaan dit artikel). Major is hoofd van de onderzoeksgroep veiligheidsbeleid van de Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP), een belangrijke denktank die de Duitse politiek adviseert over veiligheidskwesties. Ook op Twitter mengt Major zich regelmatig in het debat over de Duitse en internationale veiligheid- en defensiepolitiek. Volgtip op Twitter @ClaudMajor

Katja Hoyer (1985)

Deze Brits-Duitse historica en journaliste deelt op Twitter dagelijks historische data uit de Duitse geschiedenis, voorzien van context en mooie beeldmateriaal.

Volgende maand verschijnt haar nieuwe boek 'Beyond the Wall: A New History of the German Democratic Republic 1949-1989'. Hoyer schreef in 2021 het goed ontvangen boek over het Duitse Keizerrijk 'Blood and Iron: The Rise and Fall of the German Empire 1871-1918'. Volgtip: @Hoyer_kat

Marie-Agnes Strack-Zimmermann (1958)

MASZ, zoals ze ook wel wordt genoemd, is misschien wel het markantste parlamentslid van de liberale partij FDP. Ze is voorzitter van de Defensiecommissie in de Bondsdag en viel afgelopen jaar op door haar uitgesproken steun voor Oekraïne. Daarbij uit ze ook regelmatig stevige kritiek op de bondsregering, waar haar partij deel van uitmaakt. Ze reisde in april 2022, kort na het uitbreken van de oorlog, naar Lviv om met Oekraïense parlementariërs te spreken en in oktober was ze in Kiev. Vorige maand liet ze een heel andere kant van zichzelf zien. Op een carnavalsfeest in Aken nam ze verkleed als vampier CDU-voorzitter Friedrich Merz te grazen. [Bekijk het fragment hier terug](#)

Nachdem Marder-Panzer an die Ukraine geliefert werden stehen die Chancen, jetzt auch Kampfpanzer zu liefern "deutlich besser", sagt Claudia Major von der Stiftung Wissenschaft und Politik im Gespräch mit den [#tagesthemen](#). [@ClaudMajor pic.twitter.com/AxDRTRFzCI](#)

— tagesthemen (@tagesthemen) [January 7, 2023](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/54358/vrouwendag-duitse-loonkloof-en-rolmodellen>